

Työpaja lapsen monitoimijaiseen palvelutarpeen arviointiin

Kuopio 26.10.2023

Katariina Katainen ja Pia Knuuttila
Lastensuojelun kehittämisasiantuntijat,
TulSote –hanke / PSHVA

Ihan aluksi... Kerro 1-2 sanalla, mitä lapsen palvelutarpeen arvioinnista tulee mieleen?

- www.menti.com

(esim. sanapilvi)

- Koodi:

Asia tai tunne? Kokemukset?
Mielikuvat? Mitä tiedät siitä? Mitä et tiedä? Oletukset? Onnistumiset?
Harmin paikat?

Työpaja, kesto 3 – 4 h

- Esittäytyminen
- Toimintakorttien kehitystyö ja palvelutarpeen arviointiin liittyvä lainsäädäntö
- Toimintakorttien esittely ja käyttäminen
- Ryhmätyön ohjeistus
- **TAUKO 15 min**
- Pienryhmätyöskentelyä 1 h
- Ryhmätöiden purku
- Palaute
- Työpaja päättyy

Esittäytymiskierros:

- Kuka ja mistä palvelusta olet?
- Oletko tehnyt shl 36 §:n mukaisia lapsen palvelutarpeen arviointeja, tai osallistunut siihen yhteistyökumppanina?
- Mitä toiveita työpajalle?

Tarve kehittää yhteistyötä

- **Itä- ja Keski-Suomen yhteistyöalueen lastensuojeluhanke [LUMOssa](#) (2020-2022) tavoitteena oli monitoimijaisten yhteistyö- ja arviointimallien kehittäminen**
  - Vastata puuttuviin rakenteellisiin yhteistyökäytäntöihin – tieto kulkemaan ja osaamisen kokoaminen yhteiseksi hyväksi
  - Pohjalla THL:n LAPE I –kaudella tekemä yhteistyömallinnus (ks. esim. [THL 2016: MONITOIMIJAINEN ARVIOINTI](#))
- **Lapsen palvelutarpeen arviointi valikoitui monialaisen yhteistyön kehittämiskontekstiksi, koska siinä konkretisoituu perus- ja erityistason palvelujen yhdyspintatyö ja sen tulisi olla vaihe, jossa lapsen ja perheen ongelmat eivät ole ehtineet syventyä ja pitkittyä**
  - Palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen ei ole vakiintuneita rakenteita ja tapoja
  - Palvelutarpeen arviointi tehdään "asiakkaan elämäntilanteen edellyttämässä laajuudessa" ([Shl 36 §](#))
- **Suunnitelmana oli pilotoida monitoimijaista mallia yhteistyöprosesseissa**
  - Koottiin monialaista verkostoa kehittäjätyöryhmiksi kolmessa maakunnassa
  - Sosiaalihuolto, koulu, varhaiskasvatus, mielenterveys- ja päihdetyö, kasvatus- ja perheneuvola

Miten toimintakortit on kehitetty?

- **Käytännön toiminnan pilotoinnin haasteet:**
  - THL:n malli ei ollut "valmis", vaan vasta raamit yhteiselle prosessille
  - Epävarmuus ja epätietoisuus paikallisista käytännöistä, omasta ja toisten tehtävien reunaehdoista ja mahdollisuuksista, työskentelytavoista, rooleista...
  - Mitä saa/voi tehdä, mitä voi/on lupa odottaa ja pyytää toisilta, kun toisen työtä ei edes tunneta?
  - Pilotoinnista luovuttiin, sillä keskeistä oli aloittaa toimintatapojen selkeyttämisestä
- **Kehittäjäryhmien kokemuksista ja teoreettisesta ymmärryksestä nousi paljon toiveita, ideoita sekä esimerkkejä niin hyvistä kuin myös ei-niin-hyvistä tavoista tehdä yhteistyötä yhteisten asiakaslasten palvelutarpeen arvioimiseksi**
  - Alettiin koota ratkaistavia asioita muistiin
  - Järjestettiin sekä kehittäjätyöryhmäläisille että kaikille muille avoimia verkkopajoja, joissa lasta koskevaa palvelutarpeen arviointia käsiteltiin teemojen kautta (mm. yhteydenoton ja ls-ilmoituksen tekeminen, pta:ta ohjaava lainsäädäntö)
    - Verkkopajoista ammennettiin koonteihin lisää sisältöä
  - Koonneista tuli palautetta, että ne jäsentävät ja selkeyttävät sekä palvelutarpeen arviointia prosessina että yhteistyön tekemistä yleisemminkin, kaivattiin vielä täsmällisempiä ohjeita
  - Koonneista alkoi muodostua toimintaohjeita, joita alettiin muotoilla eri toimijoille kohdentaen – syntyi 'toimintakortit'
    - Niitä tarkastettiin ja oikoluettiin yhdessä kehittäjäryhmien, lastensuojelun kokemusasiantuntijoiden kanssa, sekä teetettiin lainsäädännöllinen tarkistus lastensuojeluun perehtyneeltä lakimieheltä

Pieni pala lainşäädäntöä

Lapsen palvelutarpeen arviointia koskeva lainsäädäntö

(lähde: OTK Kati Saastamoinen / Aavalex Oy: Lapsen suojele monialaisena yhteistyönä -koulutus 3.11.2022)

- **Palvelutarpeen arviointi on laissa määritelty sosiaalihuollon tehtävä. Lapsen palvelutarpeen arvioinnista säädetään [sosiaalihuoltolain 36 §:ssä](#) ja [lastensuojelulain 26 §:ssä](#).**
  - Palvelutarpeen arviointi alkaa, kun lapsen asia *tulee vireille* sosiaalihuoltoon ja kiireellisyysarvion jälkeen ratkaistaan, tehdäänkö palvelutarpeen arviointi
  - Lapsella on oikeus saada palvelutarpeensa arvioiduksi, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta -> "Ilmeisen" käsitettä tulee tulkita suppeasti
- **Viranomaisella on asian selvittämisvelvollisuus ([perustuslaki 21 § 1 mom.](#) (oikeusturva) ja [22 §](#) (perusoikeudet), sekä [hallintolaki 31 §](#) :**
  - Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset -
> selvittämisvelvollisuus toteutetaan pta:n kautta
  - Palvelutarpeen arvioinnin tarkoituksena on arvioida kokonaisvaltaisesti lapsen tilanne, se, onko huoli perusteltu sekä turvata riittävät ja laadukkaat palvelut ja muut tukitoimet
  - Ideaalitulanteessa palvelutarpeen arvioinnin tekeminen on prosessi, jossa perhe sosiaalihuollon ammattilaisten avustuksella ja tuella arvioivat elämäntilannettaan, ja selvittävät keinoja myönteisen muutoksen aikaansaamiseksi – yhdessä verkostojen kanssa.
- **Laki velvoittaa meitä yhteistyöhön:**
  - [Sosiaalihuoltolaki 41 §:](#)
    - Palvelutarpeen arvioinnista vastaavan sosiaalihuollon viranomaisen on huolehdittava siitä, että käytettävissä on lapsen yksilöllisiin tarpeisiin nähden riittävästi asiantuntemusta ja osaamista
    - Jos henkilön tarpeiden arviointi ja niihin vastaaminen edellyttävät sosiaalitoimen tai muiden viranomaisten palveluja tai tukitoimia, on palvelutarpeen arvioinnista vastaavan työntekijän pyydettävä heitä palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen
    - Pyydettyjen tahojen velvollisuus on osallistua palvelutarpeen arvioinnin laatimiseen
    - Säännöstä täydentää terveydenhuoltolain 69 §:n 2 momentti (sijoitetun lapsen terveydenhuollon järjestäminen; sekä ls-asiakkuuden perusteena riittämättömät th:n palvelut)

Tietojen vaihtoa koskeva lainsäädäntö

(lähde: OTK Kati Saastamoinen / Aavalex Oy: Lapsen suojelu monialaisena yhteistyönä -koulutus 3.11.2022)

- **Velvollisuus antaa sosiaaliviranomaiselle salassapidettäviä tietoja ([Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 20§](#)):**
  - Valtion, kunnan ja hyvinvointialueen viranomainen; muu julkisoikeudellinen yhteisö; Kansaneläkelaitos; Eläketurvakeskus; Eläkesäätiö ja muu eläkelaitos; vakuutuslaitos; koulutuksen järjestäjä; sosiaalipalvelun tuottaja; terveyden- ja sairaudenhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai toimintayksikkö; terveydenhuollon ammattihenkilö
- **Edellä luetellut tahot ovat velvollisia antamaan sosiaalihuollon viranomaiselle sen pyynnöstä hallussaan olevat sosiaalihuollon asiakassuhteeseen olennaisesti vaikuttavat tiedot ja selvitykset salassapitosäännösten estämättä**
  - Tietojen on oltava sosiaalihuollon viranomaiselle tehtävän suorittamisen vuoksi välttämättömiä asiakkaan sosiaalihuollon tarpeen selvittämiseksi
  - Sosiaalihuollon järjestämiseksi ja siihen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseksi; sekä
  - Viranomaiselle annettujen tietojen tarkistamista varten
- **Sosiaalihuollon viranomainen arvioi tiedon välttämättömyysedellytyksen täyttymisen**
- **Sosiaalihuollon viranomaisen velvollisuus luovuttaa tietoa muille toimijoille ([sosiaalihuoltolaki 40§](#)):**
  - Jos lapsen tarpeisiin ei voida vastata vain sosiaalihuollon toimin, lapsen palveluista vastaavan työntekijän on asiakkaan suostumuksella otettava yhteyttä viranomaiseen, jonka vastuulla on tarvittavien toimien järjestäminen kuuluu
  - Tietojen luovuttamisesta ilman asiakkaan suostumusta säädetään [sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 17 §:ssä](#):

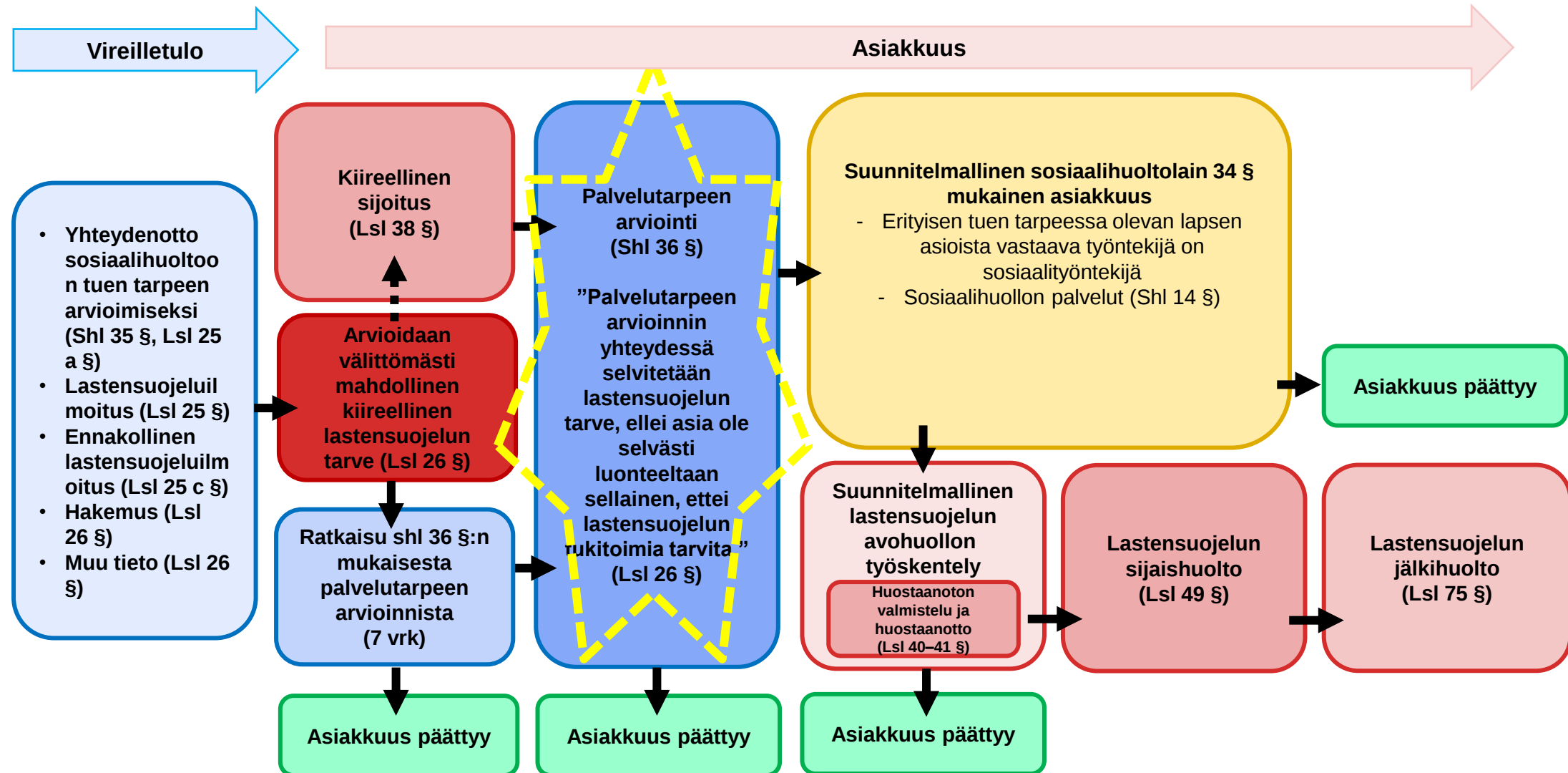
"Jos 16§:ssä tarkoitettua suostumusta ei voida saada taikka jos asiakas tai hänen laillinen edustajansa nimenomaisesti kieltää tiedon luovuttamisen, sosiaalihuollon järjestäjä tai toteuttaja saa antaa asiakirjasta salassapitovelvollisuuden estämättä tietoja, jotka ovat välttämättömiä asiakkaan hoidon, huollon tai koulutuksen tarpeen selvittämiseksi, hoidon, huollon tai koulutuksen järjestämiseksi tai toteuttamiseksi taikka toimeentulon edellytysten turvaamiseksi. Tietoja saa kuitenkin antaa vain,

1) Jos se, jota asiakirja koskee, on hoidon tai huollon ilmeisessä tarpeessa terveytensä, kehityksensä tai turvallisuutensa vaarantumisen vuoksi tai huollon tarvetta muutoin voida selvittää taikka hoidon tai huollon toimenpiteitä toteuttaa;

2) tieto on tarpeen lapsen edun vuoksi; tai

3) tieto on tarpeen asiakkaan välttämättömien etujen ja oikeuksien turvaamiseksi eikä asiakkaalla itsellään ole edellytyksiä arvioida asian merkitystä."

Lasta koskevat sosiaalihuollon prosessit

Korttien esittely, toimintalogiikka ja käyttäminen:

Toimintakortit lapsen monitoimijaiseen palvelutarpeen arviointiin (LUMO)

LUMO
Lapsen monitoimijainen palvelutarpeen arviointi

Kenelle toimintakortit on tarkoitettu?

Toimintakortit on tehty meille kaikille lasten ja heidän vanhempiansa kanssa toimiville, jotta lapsen kokonaistilanteen kartoittaminen ja arvioinnin tapahtuisi mahdollisimman hyvin ja laadukkaasti eri toimijoiden välisenä yhteistyönä.

toimintakortit

Yhteistyökumppaneille, jotka osallistuvat lasta koskevaan palvelutarpeen arviointiin

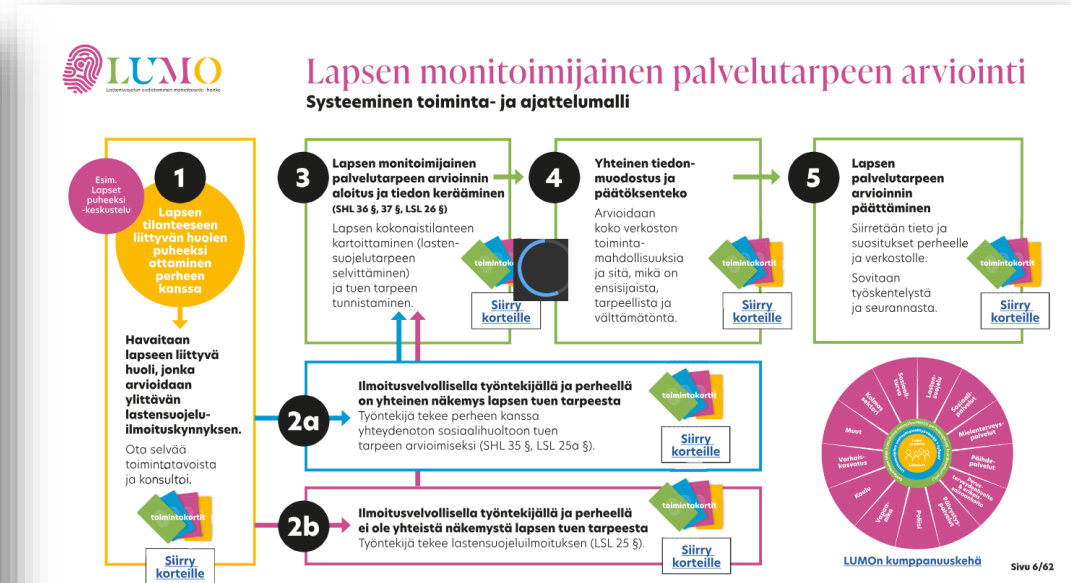
Lapsen palvelutarpeen arvioinnista vastaavalle sosiaalityöntekijälle

Lapselle, jonka palvelun tarvetta arvioidaan

Vanhemmalle, jonka lapsen tilanteesta palvelutarpeen arviointia tehdään

Lapsen ja vanhempien kanssa työskenteleville ammattilaisille, jotka työnsä puolesta ovat lastensuojeluilmoitusvelvollisia

Sivu 2/62

LUMO
Lapsen monitoimijainen palvelutarpeen arviointi

Valitse kenen toimintakorttiin haluat tutustua:

- Ilmoitusvelvollisen väreille kortille
- Sosiaalityöntekijän väreille kortille
- Yhteistyökumppanin väreille kortille
- Asiakkaan väreille kortille

PROSESSIN VAIHE

2b Ilmoitusvelvollisella työntekijällä ja perheellä ei ole yhteistä näkemystä lapsen tuen tarpeesta
Työntekijä tekee lastensuojeluilmoituksen (LSL 25 §).

Sivu 26/62

LUMO
Lapsen monitoimijainen palvelutarpeen arviointi

1 Huolehdi, että lastensuojelu-ilmoitus- ja yhteydenotto-kanavat ovat helposti löydettävissä

- Tiedä, miten, mistä ja kenen lastensuojeluilmoitus- ja yhteydenotto-kanavien välillä yhteydenotto.
- Ilmoitusvelvollisuus ja yhteydenotto-kanavat ovat saatavilla ja niiden tekninen tuki on selkeästi kartoitettu.
- Alueen sosiaalityöntekijän yhteydenotto-kanavat ovat kaikkien saatavilla.

2 Tarjoa konsultaatiotukea ja neuvo lastensuojelu-ilmoituksen ja yhteydenotto-kanavien tekemisessä

- Auta vanhempien lastensuojeluilmoituksen tekemistä.
- Tue lapsen palvelutarpeen arvioinnin perheen kanssa, esim. Lapsen puheeksi keskustelu.
- Muuta tarvittaessa konsultointia polkuja ja tekemisen tukemista perheen kanssa.
- Tueta lapsen palvelutarpeen arvioinnin tekemistä ja yhteydenotto-kanavien tekemistä.
- Tueta lapsen palvelutarpeen arvioinnin tekemistä ja yhteydenotto-kanavien tekemistä.

3 Edistä yhteistyötä ja jaa tietoa

- Jaa tietoa lapsiperheiden sosiaaliseen palveluun ja lastensuojeluun.
- Järjestä informaatio- ja yhteistyö-tilaisuuksia, jossa lähdetään kartoittamaan lastensuojelun tarpeita ja mahdollisuuksia.
- Käynnä huumoriin suhteutettua tiedonkulkua.

Sivu 13/62

LUMO
Lapsen monitoimijainen palvelutarpeen arviointi

1 Sinut kutsutaan mukaan yhteistyöhön

- Sinun roolisi on, että olet lapsen palvelutarpeen arvioinnin osana.
- Sinun roolisi on, että olet lapsen palvelutarpeen arvioinnin osana.
- Sinun roolisi on, että olet lapsen palvelutarpeen arvioinnin osana.

2 Sosiaalityöntekijä vastaa lapsen palvelutarpeen arvioinnista

- Kun on kysymyksiä lapsen palvelutarpeen arvioinnista, soita tai käy keskustelussa.
- Sosiaalityöntekijä on valmiina lapsen palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen.
- Sosiaalityöntekijä on valmiina lapsen palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen.

3 Lapsen palvelutarpeen arviointi tehdään yhdessä!

- Lapsen palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen on osana.
- Lapsen palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen on osana.
- Lapsen palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen on osana.

Sivu 41/62

Ryhmätyö: Lapsen monitoimijainen palvelutarpeen arviointi toimintakortteja hyödyntäen

(hakukoneeseen: "LUMO toimintakortit (Innokylä)")

- Tehdään kuvitteellisen case-esimerkin kautta lapsen palvelutarpeen arviointi yhdessä keskustellen
- Noin 5 hlön sekaryhmät (eri alojen ammattilaisia joka ryhmään)
- Täydentäkää esimerkkitapauksen tarinaa sitä mukaa, kun arviointiprosessinne etenee
  - Jos et oman ammattisi kautta suoranaisesti löydä paikkaasi prosessista, esitä ajatuksiasi lapsen tilanteen/palvelutarpeen arvioimiseksi yleisesti oman ammatillisen asiantuntijuutesi kautta
  - **Sopikaa, kuka/ketkä katsoo prosessia asiakkaan näkökulmasta (keltaiset kortit)**

Miten toimisimme, jos olisi kaikki edellytykset toimia niin hyvin kuin vain mahdollista?

Kirjoittakaa ryhmässänne kolme mielestänne keskeistä/tärkeää pta-prosessiin liittyvää nostoa ja valmistautukaa kertomaan ne toisille.

Case 3: Otto 14 vuotta

- Otto asuu äidin ja äidin uuden puolison kanssa. Otolla on kaksi nuorempaa sisaruspuolta äidin uudesta liitosta. Pikkusisko on esikoulussa ja pikkuveli päivähoidossa.
- Otto on yläkoulun 8. luokalla. Otolla on nyt syksyllä tullut huomattava määrä koulupoissaoloja, poissaoloja on ollut myös aiemmilla luokilla. Oton koulumenestys ei ole järin hyvää ja Otto alkaa selvästi tippua opiskelutahdista.
- Oton vanhemmat ovat eronneet, kun Otto oli alle kouluikäinen. Oton isää asuu Etelä-Suomessa. Otto tietävästi tapaa isää harvakseltaan, lähinnä pitemmillä lomilla.
- Otto on jäänyt koulussa useita kertoja kiinni sähkötupakasta. Otto on poltellut sitä myös koulun vessassa.

- Oton asioissa on pidetty oppilashuoltotyöryhmän palaveri. Äiti on sanonut, että Otto sairastelee melko paljon ja poissaoloja tulee sen vuoksi. Otolla on usein vatsa kipeänä, myös flunssat tuntuvat herkästi tarttuvan Ottoon. Äiti sanoo, että joskus taas Otto ei yksinkertaisesti saa aamulla ylös sängystä ja Otto nukkuu iltapäivään asti. Äiti sanoo, että sellainen poissaolo on lintsaamista. Otto on kertonut olevansa puhelimella melko paljon, juttelee kavereitten kanssa, pelaa ja katsoo videoita. Otto myöntää, että siinä saattaa helposti hurahtaa koko yö. Äiti sanoo, että on ottanut välillä Otolta puhelimen pois, mutta ei sitäkään voi loputtomiin tehdä eikä se edes tunnu tehoavan.
- Oton unirytmii on melko pääläellaan. Äiti sanoo, ettei hänellä ole mahdollisuutta patistella ja vahtia Ottoa aamuisin. Äiti on kokopäivätyössä ja kahden pikkusisaruksen aamutoimissa ja eskariin ja päiväkotiin viemisessä on riittävästi tekemistä.
- Äidin toiveesta Otolle on varattu aika koululääkärille, jotta vatsavaivojen syy selvitetäisiin. Äiti miettii, voisiko Otolla olla esim. keliakia.
- Äidin puoliso on paljon reissutöissä. Äiti on kertonut, ettei puolison muutoinkaan tarvitsisi puuttua Oton asioihin, koska Otolla on omakin isä. Oppilashuoltotyöryhmälle on kuvautunut, että Oton suhde äidin puolisoon on melko etäinen.
- Koulussa Oton omista puheista on tullut käsitys, että Otto on välillä yksin kotona. Muu perhe käy melko usein viikonloppu- tai juhlapyhämatkoilla äidin puolison sukua tapaamassa tai viettävät aikaa äidin puolison kesäpaikassa. Otto tuntui nuorempana olevan reissuilla mukana, mutta ilmeisesti nykyään ei enää ainakaan niin paljon. Äiti on kertonut, ettei Otto halua lähteä mukaan vaan jää mieluummin kotiin. Äidin mukaan Otto kyllä pärjää kotona ja Otolle jätetään aina jääkaappi täyteen ruokaa. Äiti sanoo myös olevansa aina puhelimitse Oton tavoitettavissa.
- Opettajan mielestä Otolla on koulussa kavereita, menee tutun porukan mukana, mutta on ehkä vähän pudonnut ulos porukan jutuista runsaiden poissaolojen myötä.
- Otto on nähty viime aikoina liikkuvan vapaa-ajalla porukassa, jossa on vanhempia ja täysi-ikäisiä nuoria. Porukassa tiedetään liikkuvan päihteitä ja jotkut heistä ovat jääneet kiinni varastamisesta.
- Oton koulukaverin jäätyä kiinni sähkötupakasta tämä oli kertonut ostaneensa sen Otolta. Koulussa on jo aiemminkin herännyt epäilyjä, että Otto myy toisille nuorille tupakointivälineitä ja muuta tavaraa, joiden alkuperästä ei ole tietoa.

Case 1: Elli 10 vuotta

- 10-vuotias Elli on 4. luokalla ja asuu äidin kanssa kahdestaan. Isä asuu naapurikunnassa. Vanhemmat ovat eronneet muutama vuosi sitten ja heidän välinsä ovat huonot. Molemmat ovat Ellin huoltajia.
- Vanhempien väliset erimielisyydet kantautuvat kouluun isän kertomana. Isän mielestä Elli ei voi hyvin ja Elli ei enää haluaisi tulla isän luokse sovittuina viikonloppuina. Isän mukaan viikonloput ovat kuitenkin mukavia, kunhan Elli vain pääsee alun kynnyksen yli. Isä on pyytänyt kuraattoria tapaamaan Elliä, jotta kuraattori juttelisi Ellin kanssa kotiasioista.
- Elli on jotenkin pärjännyt koulussa, mutta opettajan mielestä Elli alisuoriutuu. Elli ei koskaan viittaa tunnilla ja kysyttäessä vastaa harvoin. Ellille on tokaluokalla tehty oppimistutkimukset, eikä Ellillä havaittu kognitiivisia pulmia. Nyt Elli ei meinaa enää jaksaa olla tunneilla, joskus kieltäytyy kokonaan tulemasta luokkaan ja jää istumaan käytävään. Koulussa on noussut huolta Ellin mielialasta, joka vaikuttaa selvästi laskeneen.
- Kuraattori ja opettaja ovat keskustelleet äidin kanssa isän esille tuomista asioista. Äiti on kertonut, että kävi vanhempien eron jälkeen Ellin kanssa muutamia kertoja perheneuvolassa isän vaatimuksesta. Äidin mielestä käynnit olivat turhia, he eivät Ellin kanssa tarvitse apua, joten käynnit lopetettiin. Äiti kokee, että pärjäävät Ellin kanssa kotona tosi hyvin eikä äidillä ole Ellin mielialasta huolta. Äiti kertoo isän tehneen eron aikana myös lastensuojeluilmoituksia ja ovat siksi joutuneet lastensuojelunkin kanssa joskus aiemmin asioimaan. Äiti tuo ilmi, ettei luota sosiaaliviranomaisiin ja ettei heitä ainakaan pidä Ellin asioihin sotkea, koska sellainen aiheuttaisi Ellille vain lisää stressiä.
- Äiti ärsyyntyy keskustelusta ja sanoo, että isän tarkoitus on valjastaa kaikki viranomaiset häntä vastaan, koska haluaa vahingoittaa äidin ja Ellin välistä suhdetta ja syyttää äitiä kaikesta. Äidin mielestä isä on itse sotkenut suhteensa Elliin tuottamalla lapselle liikaa pettymyksiä ja painostamalla. Äidin mielestä Ellin ei tarvitsisi tavata isää ollenkaan, mikäli Elli itse ei halua, mutta tapaamissopimus ja isä pakottavat. Äiti sanoo, että jos isä lopettaisi koululle soittelut, loppuisi luultavasti Ellin koulussa näkyvä ahdistuskin.
- Elli ei ole mielellään tullut kuraattorin luokse. Kuraattori kokee, että Elliin on vaikea saada yhteyttä eikä Elli halua puhua kotiasioista.
- Kuraattori on ehdottanut äidille, että Ellin mielialaa voisi kartoittaa ja pyytää koululääkäriltä lähetettä tutkimuksiin. Äidin mielestä sellaiselle ei ole tarvetta, koska Ellin kanssa ei ole kotona mitään ongelmia, mutta Elli voi hänen puolestaan käydä vaikka terveydenhoitajan luona, jos se rauhoittaa kuraattorin mieltä.

Case 2: Jaakko 4 vuotta

- Jaakko asuu äidin ja isän kanssa. On ollut päiväkodissa 2-vuotiaasta lähtien, mutta aloittanut syksyllä uudessa päiväkodissa perheen muutettua juuri paikkakunnalle. Äiti kertoo, että tämä on Jaakolle neljäs päiväkoti, muuttojen takia päiväkotiakin aina vaihtunut.
- Äiti kertoo päiväkodissa, että Jaakolla on kielen kehityksen haasteita ja Jaakko on saanut neuvolalääkäriltä lähetteen puheterapeutille, mutta puheterapeutin arvio ei ennättänyt alkaa ennen perheen muuttoa.
- Jaakko menee päiväkotiin mielellään. Jos leikit kavereiden kanssa eivät suju, Jaakko helposti lyö toisia lapsia. Päiväkotikavereilla alkaa olla enenevässä määrin yhteisiä leikkejä, joissa Jaakko ei vielä pysy mukana. Toiset lapset sanovat, että "Jaakko sotkee leikin ja hakkaa muita". Jaakko on päiväkodissa yleensä hyväntuulinen lapsi, joskin helposti riehaantuva ja tarvitsee paljon sylissä rauhoittumista, jolloin Jaakko yrittää muksia myös aikuisia.
- Jaakko käyttäytyy usein hakutilanteissa äitiä kohtaan aggressiivisesti. Jaakko ei vaikuta vihaiselta vaan nauraa iloisesti karkaillessaan ja lyödessään äitiä. Näissä tilanteissa äiti tarvitsee päiväkodin henkilökunnan apua. Päiväkodin työntekijöitä huolestaa, ettei äiti vaikuta saavan Jaakkoa hallintaan eikä saa Jaakkoa rauhoittumaan.
- Pääasiassa äiti tuo ja hakee Jaakon päiväkodista. Isää päiväkodilla tavataan harvemmin, mutta toisinaan hän aamulla tuo Jaakon. Tuontitilanteet ovat yleensä haku rauhallisempia, joten päiväkodin työntekijät eivät osaa arvioida, onko isänkin vaikeaa hallita Jaakkoa. Isä on vähäpuheisempi ja vastaa kuulumisiin ystävällisesti, mutta lyhyesti. Isä sanoo Jaakon olevan aika villi, mutta sanoo heidän kyllä pärjäävän.
- Äiti vaikuttaa olevan hyvässä yhteistyössä ja äidin kanssa on keskusteltu Jaakon aggressiivisesta käyttäytymisestä. Äiti sanoo, että Jaakko on kotonakin aika mahdoton, eivätkä he esimerkiksi juurikaan ulkoile, koska Jaakko karkaa eivätkä vanhemmat pysy Jaakon perässä. Yritetty yhdessä laatia sääntöjä ja ohjeita myös kotiin, mutta äiti sanoo, etteivät ne oikein sovi heidän kotiarkeensa tai niitä on hankala muistaa. Äiti sanoo, että Jaakko myös vastustaa kaikkea niin paljon, että hampaiden pesustakin on jo pitänyt luopua.
- Jaakolla on ollut viime aikoina poissaoloja päiväkodista. Vanhemmat eivät ole aina ilmoittaneet poissaoloista tai vastanneet päiväkodin soittoihin. Äiti on kertonut Jaakon poissaolojen johtuneen sairastelusta tai että ovat olleet sukulaisten luona toisella paikkakunnalla.
- Jaakolla ei ole aina sopivankokoisia tai säänmukaisia vaatteita. Vanhempia on pyydetty hankkimaan sopivia, mutta niitä ei meinaa ilmaantua tai ne ovat edelleen epäsoivia ja valmiiksi jo tosi kuluneita. Päiväkodilta usein lainataan Jaakolle lisävarusteita.

Tauko (15 min)

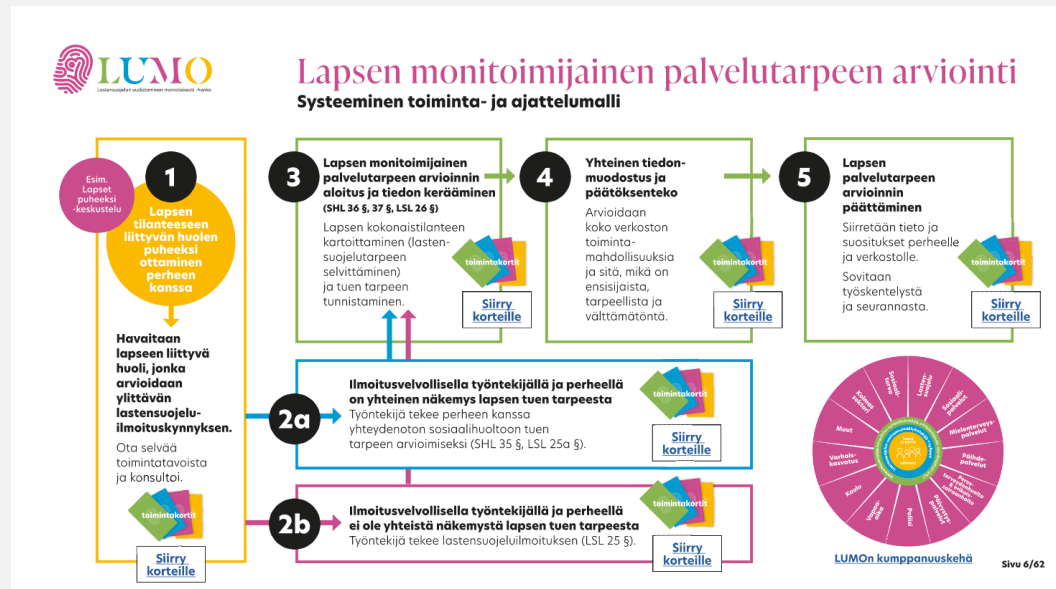
Miten toimisimme, jos olisi kaikki edellytykset toimia niin hyvin kuin vain mahdollista?

- **Mitä minä tekisin, jos olisin tässä tapauksessa mukana oman ammattini edustajana?**
- Mikä kussakin vaiheessa on keskeistä oman työn/tehtävän näkökulmasta?
  - Millaista konsultaatiota tai apua tarvitset omaan työhösi kussakin prosessin vaiheessa?
  - Mitä tietoa tarvitset toisilta, jotta voit tehdä oman työsi mahdollisimman hyvin?
  - Millaiset asiat ja tilanteet herättävät sinussa epävarmuutta?
  - Mitä toinen toimija voi tehdä, jotta sinun työsi ja yhteistyösi asiakkaan kanssa onnistuisi mahdollisimman hyvin?
  - Havainnoi aktiivisesti, mitä uutta saat tietää toisen toimijan roolista ja työn sisällöstä?
- **Vihreä/pinkki:** Miten voisit päästä arviointiprosessiin mukaan, jos sosiaalityöntekijä ei huomaa sinua siihen kutsua?
- Miten varmistatte, että toiminta on mahdollisimman läpinäkyvää?
- Mieti, mitkä ovat asiakkaan näkökulmasta olennaisimpia asioita arvioinnin kussakin vaiheessa? (**keltainen**)
- Mitä hyviä ja toimivia yhteistyöhön ja palvelutarpeen arviointiin liittyviä käytäntöjä alueellanne on? Mistä kannattaa pitää kiinni?
  - Entä mikä ei toimi? Miten sitä voisi parantaa?
- **Valmistautukaa esittelemään kolme keskeisintä nostoa ryhmässänne käydyistä keskusteluista**

Ryhmätehtävän purku:

- Kolme keskeistä/tärkeää nostoa monitorimijaisesta pta-prosessista?
- Millaisia terveisiä viette täältä omaan työyksikköönne?

3

Palaute työpajasta

- työskentelytapa,
sisällöllinen anti,
tiedotus ja järjestelyt,
palautetta vetäjille...

www.menti.com

Koodi:

